

**KOMENDANT WOJEWÓDZKI POLICJI
W BYDGOSZCZY**

E-549/12/093/KK

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPŁ. 2012 -05- 02
ZAL. *M70135*

Bydgoszcz, dnia 24 kwietnia 2012 r.

Egz. nr 1

PO-697772/12

**Pani
Magdalena Chmielak**

**Zastępca Dyrektora Zespołu
„Krajowy Mechanizm Prewencji”**

**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo RPO-697772-VII-720.6/11/DM z dnia 23 marca 2012 r. dotyczące wizytacji pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Miejskiej Policji w Toruniu, przeprowadzonej przez pracowników Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji”, przedkładam stanowisko w sprawie sformułowanych w nim zaleceń:

1. W porozumieniu z kierownikiem Sekcji Psychologów KWP w Bydgoszczy, dla policjantów Zespołu Ochronnego Wydziału Prewencji KMP w Toruniu, w dniach 11 i 19 kwietnia 2012 roku, przeprowadzone zostały szkolenia na temat: *Komunikacja interpersonalna, a w tym jak pracować z trudnymi osobami, jak radzić sobie z agresją i stresem.*
2. Realizacja prawa zatrzymanych do *samodzielnego powiadomiania* osoby trzeciej o fakcie zatrzymania w pomieszczeniu PdOZ jest niemożliwa z uwagi na obowiązujące procedury. Może ona również stanowić zagrożenie dla prowadzonych czynności procesowych. Informacje przekazane podczas takiej rozmowy mogą utrudnić lub zniweczyć, np. postępowanie związane z zabezpieczaniem dowodów. W związku z tym, czynność powiadomienia osoby wskazanej realizowana jest najczęściej przez policjantów wykonujących czynności z zatrzymanym. W innych przypadkach policjanci pełniący służbę w PdOZ realizują to uprawnienie za pośrednictwem dyżurnego KMP w Toruniu lub KP Toruń Rubinkowo.

3. W dniach 14 i 15 marca 2012 roku odbyło się szkolenie dla policjantów Zespołu Ochronnego Wydziału Prewencji KMP w Toruniu, którego tematem były: *Metody i formy wykonywania zadań w Pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz użycie środków przymusu bezpośredniego w PdOZ*. W trakcie szkolenia poruszony został temat fizycznej kontroli osób zatrzymanych przebywających w pokojach dla zatrzymanych. Ponadto Komendant Miejski Policji w Toruniu polecił również w ramach nadzorów prewencyjnych systematycznie kontrolować to zagadnienie, poprzez odtworzenie nagrań z kamer i porównanie z zapisami w książce wydarzeń.
4. Komendant Miejski Policji w Toruniu polecił, aby w przypadku, gdy kontakt z osobą zatrzymaną lub doprowadzoną do wytrzeźwienia jest utrudniony z uwagi na zakłócenie świadomości, pouczenie jej o prawach i obowiązkach oraz poinformowanie o nadzorze z wykorzystaniem monitoringu, dokonywać po ustaniu przyczyny, odnotowując datę i godzinę realizacji tej czynności.
5. Komendant Miejski Policji w Toruniu polecił rzetelnie i szczegółowo dokumentować, w książce przebiegu służby oraz innej dokumentacji prowadzonej w PdOZ, wszystkie wykonane czynności.
6. Skierowano pismo do Specjalistycznej Przychodni Medycyny Pracy RUDAK-MED, w którym wskazano na uwagi dotyczące jakości przeprowadzanych badań osób zatrzymanych, zawarte w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji.
7. Komendant Miejski Policji w Toruniu polecił, aby badania lekarskie były wykonywane w pokoju lekarskim. W czasie badania policjant ma pozostawać za drzwiami gabinetu lekarskiego, oczekując na wezwanie lekarza. Ewentualna obecność policjanta podczas badania uzasadniona będzie tylko względami bezpieczeństwa.
8. Komendant Miejski Policji w Toruniu zwrócił się z pismem do Wydziału Zaopatrzenia Inwestycji i Remontów KWP o wymianę wyposażenia pokoju lekarskiego.
9. W dniu 24 kwietnia 2012 roku zorganizowane zostanie szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy lekarskiej przez ratownika medycznego, w którym uczestniczyć będą policjanci pełniący służbę w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych.
10. Komendant Miejski Policji w Toruniu polecił aby policjanci pełniący służbę w pomieszczeniu proponowali zatrzymanym do picia kawę, herbatę lub wodę mineralną, w którą po kontroli zaopatrywane jest pomieszczenie dla osób zatrzymanych.
11. Komendant Miejski Policji w Toruniu polecił, aby nie zabierać osadzonym obuwia lecz tylko sznurowadła, które powinny być

przekazane do depozytu. W przypadku konieczności zatrzymania obuwia obowiązkowo należy wydać obuwiu zastępcze.

12. Prasa do pomieszczenia dla osób zatrzymanych będzie dostarczana z Komendy Miejskiej Policji w Toruniu. Informuję ponadto, że zgodnie z obowiązującymi przepisami osadzony ma prawo do zakupu prasy z własnych środków pieniężnych.
13. Pomieszczenie dla Osób Zatrzymanych KMP w Toruniu zostało zaopatrzone w egzemplarze regulaminów w językach: angielskim, niemieckim, arabski, bułgarski, francuski, hiszpański, rumuński, rosyjskim, ukraińskim i wietnamskim.
14. Uregulowania prawne określające standardy techniczne pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, nie przewidują dostosowywania sanitariatów i pokoiów dla osób zatrzymanych, dla potrzeb osób niepełnosprawnych lub starszych. Niemniej projektując nowe lub remontując już istniejące pomieszczenie, przy spełnieniu warunków technicznych i bezpieczeństwa, będzie brana pod uwagę możliwość wyposażenia go w w/w urządzenia.
15. Czyszczenie koców, materacy oraz poduszek będzie realizowane na bieżąco przez zakład wykonujący usługi pralnicze dla KMP w Toruniu.
16. Komendant Miejski Policji w Toruniu polecił aby pokój lekarski był regularnie sprzątny.

Informuję również, że w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości Zespół Kontroli i Dyscyplinarny Komendy Miejskiej Policji w Toruniu prowadzi czynności wyjaśniające.

Komendant Wojewódzki Policji
w Bydgoszczy
z p. Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Bydgoszczy
podinsp. Tomasz Trautirski

Wyk. w 2 egz.
Egz. nr 1 – Adresat
Egz. nr 2 – A/a

Opracował/wykonał KK

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, dnia

2012 -06- 1 8

RPO-697772-VII-720.6/11/DK

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

**Pan
podinsp. Tomasz Trawiński
Zastępca Komendanta
Wojewódzkiego Policji
w Bydgoszczy
ul. Powstańców Wielkopolskich 7
85-090 Bydgoszcz**

Szanowny Panie Komendancie.

Dziękuję za przedstawienie stanowiska w sprawie zaleceń Krajowego Mechanizmu Prewencji zawartych w raporcie z wizytacji, która z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich została przeprowadzona w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Miejskiej Policji w Toruniu. Wynika z niego, że zdecydowana większość zaleceń Mechanizmu została lub w przyszłości zostanie zrealizowana.

Kwestią która nie zyskała akceptacji Pana Komendanta jest możliwość bezpośredniego powiadomienia o osadzeniu przez zatrzymanego osoby najbliższej lub innej osoby zamiast lub obok niej. Pan Komendant uznał, że realizacja prawa zatrzymanych do samodzielnego powiadomienia jest niemożliwa z uwagi na obowiązujące procedury i może stanowić zagrożenie dla prowadzonych czynności procesowych.

Niezaprzeczalnie komunikacja zatrzymanych może być poddana ograniczeniom i monitoringowi potrzebnym między innymi ze względu na wymogi prowadzonego postępowania karnego, utrzymania porządku, bezpieczeństwa osób i instytucji. Ocena dopuszczalności w danej sytuacji dalszych ograniczeń praw zatrzymanej osoby winna być jednak zawsze dokonywana nie tylko przez pryzmat przepisów prawa krajowego, ale również międzynarodowych zobowiązań i standardów oraz na podstawie analizy konkretnego przypadku i uwzględnienia wszelkich towarzyszących okoliczności.

iii. W Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ 43/173 z dnia 9 grudnia 1988 r. w sprawie Zbioru zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia wyraźnie wskazuje się, że: *Niezwłocznie po zatrzymaniu oraz po każdym przeniesieniu z jednego miejsca aresztowania lub uwięzienia do innego, osoba aresztowana lub uwięziona będzie uprawniona powiadomić, bądź też domagać się od właściwego organu powiadomienia członków jej rodziny lub innych właściwych osób według swojego wyboru, o jej zatrzymaniu, aresztowaniu lub uwięzieniu, bądź o przeniesieniu i o miejscu, w którym jest przetrzymywana.* Treść wskazanej Rezolucji wyraźnie wskazuje na pierwszeństwo bezpośredniego zawiadomienia przed powiadomieniem pośrednim.

– Duży ładunek emocjonalny, który jest spowodowany informacją o zatrzymaniu, w sposób wystarczający motywuje, aby w pierwszej kolejności rozważyć możliwość samodzielnej realizacji prawa zatrzymanego do zawiadomienia osoby trzeciej. Dla wielu osób jest to sytuacja nadzwyczajna, niecodzienna. Osoby te, nie wiedzą, w jaki sposób powinny się zachować, jak działać. Krótka rozmowa z osobami bliskimi, upewnienie się, że są bezpieczne, na pewno pomogłaby w opanowaniu emocji. Powiadamianie rodziny przez funkcjonariuszy Policji może spowodować niepewność, czy czynność ta była faktycznie dobrze wykonana. Zatrzymany może obawiać się o brak delikatności czy bezpośredniość funkcjonariusza wykonującego to zadanie.

Powyższe argumenty są przekonujące dla wielu komendantów komend i komisariatów Policji, na terenie których funkcjonują pomieszczenia dla osób zatrzymanych, którzy w efekcie zaleceń Krajowego Mechanizmu Prewencji wprowadzili praktykę bezpośredniego powiadomienia bliskich przez samych zatrzymanych.

Dlatego tylko w sytuacjach uzasadnionych prawo do poinformowania osób bliskich mogłoby być wykonywane przez funkcjonariuszy Policji.

Z poważaniem

DYREKTOR ZESPOŁU

Justyna Róża Lewandowska

**ZASTĘPCA
KOMENDANTA WOJEWÓDZKIEGO POLICJI
W BYDGOSZCZY**

E-1034/12/093/KK

Bydgoszcz, dnia 29 czerwca 2012 r.

Egz. nr 1

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2012 -07- 06
ZAL.	NA 1483504

**Pani
Justyna Róża Lewandowska**

**Dyrektor Zespołu
„Krajowy Mechanizm Prewencji”**

**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo RPO-697772-VII-720.6/11/DM z dnia 18 czerwca 2012 r. informuję, że po przeanalizowaniu argumentów zawartych w Pani wystąpieniu, podjęto decyzję o przyjęciu zasady, że zatrzymani przez Policję na terenie woj. kujawsko-pomorskiego będą mogli osobiście powiadamiać osoby najbliższe o swoim zatrzymaniu.

Odstępstwo od tej zasady będzie stosowane jedynie w przypadkach i sytuacjach uzasadnionych, np.: dobrem i wymogami prowadzonego postępowania karnego, utrzymaniem porządku, czy też bezpieczeństwem osób.

Wyk. w 2 egz.
Egz. nr 1 – Adresat
Egz. nr 2 – A/a

Opracował/wykonał KK

W Powalamin

Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Bydgoszczy
podinsp. Tomasz Trawiński